

Příklad č. 1 – řízení po linii výkonů (kalkulace přírážková):

Společnost NOVA vyrábí 3 druhy výrobků X, Y a Z. Společnost pro příští rok plánuje výrobní režii ve výši 577 600 Kč, správní režii ve výši 324 000 Kč.

Plán výroby:

Úkol: Vypočtete pomocí přírážkové kalkulace výši výrobní a správní režie na jednotlivé výrobky X, Y, Z. Rozvahovou základnou jsou přímé mzdy.

Výrobky	Počet/ks	Přímý materiál/1 ks	Přímé mzdy/1ks	Σ mzdové náklady
X	10 000	120	50	500 000
Y	80 000	215	75	6 000 000
Z	12 000	140	60	720 000
Celkem	102 000	x	x	7 220 000

Řešení:

$$VR = \frac{577\,600}{7\,220\,000} \times 100 = 8 \%$$

$$SR = \frac{324\,900}{7\,220\,000} \times 100 = 4,5 \%$$

Kalkulace nákladů:

Položky	X	Y	Z
Přímý materiál	120	215	140
Přímé mzdy	50	75	60
Výrobní režie	4	6	4,8
Správní režie	2,25	3,37	2,7
Celkem	176,25	299,37	207,5

Příklad č. 2 – řízení po linii výkonů (různé metody kalkulace):

Firma U mlsouna je zaměřena na výrobu cukrářských výrobků. K dispozici jsou následující údaje.

Plán výroby:

	Ovocný dort	Čokoládový dort	Závin jablečný	Tiramisu	Celkem
ks	600	450	800	3 800	5 650
Přímá práce v hod/1ks	4	3,5	2	3	x
Σ počet hodin přímé práce	2 400	1 575	1 600	11 400	16 975
Σ Přímý materiál	78 000	45 000	36 000	45 600	615 000
Σ Přímá mzda	36 000	27 000	48 000	228 000	339 000
Σ VR	175 000				
Σ SR	216 338				
Σ OR	125 000				

Úkol:

- 1) Pokuste se navrhnout vhodnou metodu (rozvrhovou základnu) pro kalkulaci VR, SR a OR.
- 2) Zjistěte kalkulaci plných nákladů na jednotlivé výrobky za předpokladu, že:
  - a) VR se rozvrhuje pomocí kalkulace přírážkové (základnou je počet hodin přímé práce),
  - b) SR se rozvrhuje pomocí kalkulace dělením (prostá),
  - c) OR se rozvrhuje pomocí kalkulace přírážkové (základnou jsou přímé mzdy),
  - d) zisková přírážka činí 60 % z úplných vlastních nákladů výkonů u dortů, 20 % u závinů a 40 % u Tiramisu.

Kalkulace nákladů:

	Ovocný dort	Čokoládový dort	Závin jablečný	Tiramisu
Přímý materiál	130	100	45	12
Přímé mzdy	60	60	60	60
Výrobní režie	10,31 x 4 = 41,24	10,31 x 3,5 = 36,08	10,31 x 2 = 20,62	10,31 x 3 = 30,93
Správní režie	38,29	38,29	38,29	38,29
Odbytová režie	22,12	22,12	22,12	22,12
Úplné vlastní náklady výkonu	291,65	256,49	186,03	163,34
Zisk	174,99	153,89	37,21	65,34
Celkem	466,64	410,38	223,24	228,68

Řešení:

$$VR = \frac{175\,000}{16\,975 \text{ hod}} = 10,31 \text{ Kč/1 hod}$$

(přirážková sumační – naturální)

$$SR = \frac{216\,338}{5\,650} = 38,29 \text{ Kč}$$

(dělením-prostá)

$$OR = \frac{125\,000}{339\,000} \cdot 100 = 36,87 \%$$

(přirážková sumační – hodnotová)

$$\text{Výpočet: } 60 \text{ Kč} \times 0,3687 = 22,12$$

Příklad č. 10

Společnost NOVÁK s.r.o. se zabývá opravou vozů značky Škoda.

V současné době má celkem **3 zakázky**:

zakázka 10 – Škoda Octavia (havárie): je dokončená a předána zákazníkovi,

zakázka 20 – Škoda Fabie (havárie): je nedokončená,

zakázka 30 – Škoda Felicie (servisní oprava): je nedokončená.

Společnost sleduje a přenáší přímé náklady na zakázku přímo. Nepřímé náklady se kumulují na uspořádacích účtech. Nepřímé náklady výrobní režie se alokují na jednotlivé zakázky podle počtu hodin přímé práce na jednotlivé zakázky. Zisk se kalkuluje ve výši 20 % z přímých nákladů. Nedokončená výroba se oceňuje na úrovni vlastních nákladů výroby.

Údaje:

	Zakázka 10	Zakázka 20	Zakázka 30	Celkem
Nepřímé náklady VR	x	x	x	1 400
Počet hodin přímé práce	250	280	160	690
Alokované nepřímé náklady VR	507	568	325	

Pozn.: výsledné částky zaokrouhlujte na celé Kč

NN = 1 400 : 690 = 2,029 Kč/1 hod práce

Skutečné náklady za dané období – sborník skutečných nákladů

	Druh nákladů					
	Spotřeba materiálu	Mzdy	Ostatní přímé náklady	Energie	Odpisy	Celkem
NN výrobní režie	400	700	X	150	150	1 400
10 – Zakázka: havárie	6 500	3 500	1 200			11 200
20 – Zakázka: havárie	8 000	4 000	1 800			13 800
30 – Zakázka: oprava	6 500	2 500	-			9 000
Celkem	21 400	10 700	3 000	150	150	35 400

Úkoly:

1. Doplňte jednotlivé zakázkové listy.
2. Zaúčtujte výše uvedené skutečnosti v jednookruhové účetní soustavě (dále jen JOÚS).
3. Zaúčtujete výše uvedené skutečnosti ve dvouokruhové účetní soustavě – vnitřní okruh (dále jen DOÚS).
4. Zjistěte výsledek hospodaření za sledované období.

Řešení:

Zakázka č. 10		Zakázka č. 20		Zakázka č. 30	
Octavie - havárie		Fabie - havárie		Felicie – servisní oprava	
Přímý materiál	6 500	Přímý materiál	8 000	Přímý materiál	6 500
Přímé mzdy	3 500	Přímé mzdy	4 000	Přímé mzdy	2 500
Ost. přímé nákl.	1 200	Ost. přímé nákl.	1 800	Ost. přímé nákl.	-
NN - VR	507	NN - VR	568	NN - VR	325
Zisk	2 240	Zisk	2 760	Zisk	1 800
Celkem	13 947	Celkem	17 128	Celkem	11 125

Zisková přírážka: 20 % z 11 200

20 % z 13 800

20 % z 9 000

NUTNO ROZHODNOUT JAK SE BUDE OCEŇOVAT NV!!!!

Poznámky:

2) JOÚS – nedokončená výroba se oceňuje ve vlastních nákladech výroby

1. Skutečná spotřeba materiálu	21 400	/112
a) zakázka 10	6 500	501.10/
b) zakázka 20	8 000	501.20/
c) zakázka 30	6 500	501.30/
d) režijní materiál	400	501.88/
2. Skutečné mzdové náklady	10 700	/331
a) zakázka 10	3 500	521.10/
b) zakázka 20	4 000	521.20/
c) zakázka 30	2 500	521.30/
d) režijní mzdy	700	521.88/
3. Ostatní přímé náklady – faktura za služby např.	3 000	/321
a) zakázka 10	1 200	518.10/
b) zakázka 20	1 800	518.20/
4. Fa – spotřeba elektrické energie	150	502.88/321
5. Odpisy strojního zařízení např.	150	551.88/082
6. Výkon NV – zakázka č. 10: vlastní náklady výroby	11 707	121.10/581.10
7. Výkon NV – zakázka č. 20: přímé náklady celkem	14 368	121.20/581.20
8. Výkon NV – zakázka č. 30: přímé náklady celkem	9 325	121.30/581.30
9. Výdej zakázky č. 10 k prodeji	11 707	581.10/121.10
10. Faktura za zakázku č. 10 – cena viz kalkulace zakázky	13 947	311/602.10

Proč neúčtujeme o HV na účtu 123 – hotové výrobky?

Výkaz zisku a ztráty

501:	21 400	602:	13 947
521:	10 700		
518:	3 000		
502:	150		
551:	150		
581:	- 23 693		
Σ	11 707	Σ	13 947

581: $13\,800 + 9\,000 + 568 + 325 = 23\,693$

VH zisk: **2 240 Kč**

Příklad č. 11

Společnost MAXI s.r.o. se zabývá výrobou plastových oken na zakázku.

V současné době má celkem **3 zakázky**:

zakázka 10 – plastová okna Morysovi: je dokončená a předána zákazníkovi,
zakázka 20 – plastová okna Strnadlovi: je dokončená a předána zákazníkovi,
zakázka 30 – plastová okna Jůlinkovi: je stále ještě rozpracována.

Společnost Maxi oceňuje nedokončenou výrobu na úrovni skutečně vynaložených přímých nákladů. Hotové výrobky budou oceňovány stejně tj. na úrovni přímých nákladů (v členění předem stanovených nákladů a odchylek).

Údaje:

Předběžná kalkulace jednotlivých zakázek:

Kalkulační položky	Zakázka 10	Zakázka 20	Zakázka 30	CELKEM
Přímý materiál	7 000	8 000	5 000	20 000
Přímé mzdy	3 000	4 000	3 000	10 000
Přímé náklady celkem	10 000	12 000	8 000	30 000
Nepřímé náklady - 30 % z přímých nákladů				
Kalkulované náklady celkem				
Kalkulovaný zisk - 20 % z celkových nákladů				
Odbytová cena				

Pozn.: % režijní přírážka nepřímých nákladů vychází z ročního rozpočtu nepřímých nákladů.

Skutečné náklady za dané období - sborník skutečných nákladů

Kalkulační položky	Zakázka 10	Zakázka 20	Zakázka 30	CELKEM
Přímý materiál	7 400	8 250	4 800	20 450
Přímé mzdy	3 800	3 600	2 200	9 600
Přímé náklady celkem	11 200	11 850	7 000	30 050
Nepřímé náklady				10 000
Celkem				40 050

Úkoly:

1. Zaúčtujte výše uvedené skutečnosti v JOÚS – výkonově orientované za předpokladu podrobného analytického členění jednotlivých kalkulačních položek přímých nákladů.
2. Zaúčtujte výše uvedené skutečnosti v DOÚS – výkonově orientované za předpokladu podrobného analytického členění jednotlivých kalkulačních položek přímých nákladů.
3. Zjistěte výsledek hospodaření za sledované období.

Řešení:

Společnost MAXI s.r.o. se zabývá výrobou plastových oken na zakázku.

V současné době má celkem 3 zakázky:

zakázka 10 – plastová okna Morysovi: je dokončená a předána zákazníkovi

zakázka 20 – plastová okna Strnadlovi: je dokončená a předána zákazníkovi

zakázka 30 – plastová okna Jůlinkovi: je stále ještě rozpracována

Společnost Maxi oceňuje nedokončenou výrobu na úrovni skutečně vynaložených přímých nákladů. Hotové výrobky oceňuje na úrovni skutečně vynaložených přímých nákladů (v členění PSN a odchylek).

Předběžná kalkulace jednotlivých zakázek:

Kalkulační položky	Zakázka 10	Zakázka 20	Zakázka 30	CELKEM
Přímý materiál	7 000	8 000	5 000	20 000
Přímé mzdy	3 000	4 000	3 000	10 000
Přímé náklady celkem	10 000	12 000	8 000	30 000
Nepřímé náklady - 30 % z přímých nákladů	3 000	3 600	2 400	9 000
Kalkulované náklady celkem	13 000	15 600	10 400	39 000
Kalkulovaný zisk - 20 % z celkových nákladů	2 600	3 120	2 080	7 800
Odbytová cena	15 600	18 720	12 480	46 800

Poznámka: % režijní přírážka nepřímých nákladů vychází z ročního rozpočtu nepřímých nákladů.

Skutečné náklady za dané období – sborník skutečných nákladů

Kalkulační položky	Zakázka 10	Zakázka 20	Zakázka 30	CELKEM
Přímý materiál	7 400	8 250	4 800	20 450
Přímé mzdy	3 800	3 600	2 200	9 600
Přímé náklady celkem	11 200	11 850	7 000	30 050
Nepřímé náklady				10 000
Celkem				40 050

1) JOÚS – nedokončená výroba se oceňuje ve skutečných přímých nákladech a hotové výrobky se oceňují ve skutečných přímých nákladech v členění PSN a odchylku.

1. Skutečná spotřeba materiálu	20 450	/112
a) zakázka 10	7 400	501.10/
b) zakázka 20	8 250	501.20/
c) zakázka 30	4 800	501.30/
2. Skutečné mzdové náklady	9 600	/331
a) zakázka 10	3 800	521.10/
b) zakázka 20	3 600	521.20/
c) zakázka 30	2 200	521.30/
3. Fa – nepřímé náklady	10 000	548/321
4. Výkon – zakázka č. 10: přímý materiál a mzda	11 200	121.10/581.10
5. Výkon – zakázka č. 20: přímý materiál a mzda	11 850	121.20/581.20
6. Výkon – zakázka č. 30: přímý materiál a mzda	7 000	121.30/581.30
7. Výdej NV – zakázka č. 10 k dokončení	11 200	581.10/121.10
8. Výdej NV – zakázka č. 20 k dokončení	11 850	581.20/121.20
9. Výkon hotového výrobku zakázka č. 10 a) PSN PN S – P = 11 200 – 10 000 = 1 200	10 000	123.10/583.10
b) odchylka	1 200	123.11/583.11
celkem	11 200	
10. Výkon hotového výrobku zakázka č. 10 a) PSN PN S – P = 11 850 – 12 000 = - 150	12 000	123.20/583.20
b) odchylka	- 150	123.21/583.21
celkem	11 850	
11. Výdej ze skladu zakázka č. 10 a) PSN b) odchylka	10 000	583.10/123.10
celkem	11 200	583.11/123.11
12. Výdej ze skladu zakázka č. 20 a) PSN b) odchylka	12 000	583.20/123.20
celkem	11 850	583.21/123.21
13. Faktura za zakázku č. 10 – cena viz kalkulace zakázky	15 600	311/601.10
14. Faktura za zakázku č. 20 – cena viz kalkulace zakázky	18 720	311/601.20

710

501:	20 450	601:	34 320
521:	9 600		
538:	10 000		
581:	- 7 000		
Σ	33 050	Σ	34 320

VH zisk: 1 270 Kč